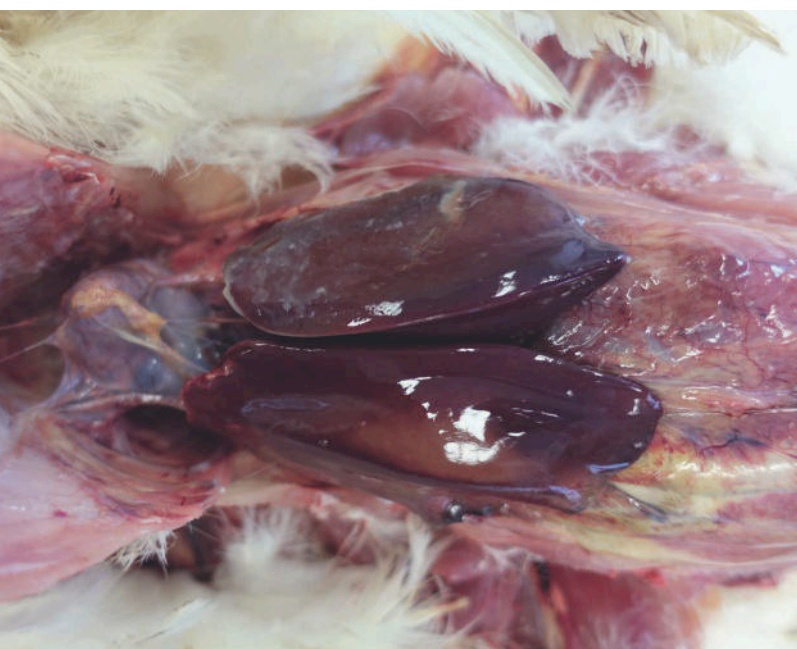

Buikvliesontsteking en bloedvergiftiging bij leghennen

Buikvliesontsteking blijft de meest voorkomende bevinding bij gestorven leghennen. Diverse factoren verhogen de kans dat een hen dit probleem krijgt. Voorbeelden zijn klimaatproblemen, stress en virale infecties, zoals een infectie met infectieuze bronchitis-virus (IBV). Deze factoren maken de hen ook gevoeliger voor infectie met bepaalde bacteriën die buikvliesontsteking (peritonitis) of bloedvergiftiging (sepsis) kunnen veroorzaken.

Bij GD ontvangen we jaarlijks tussen de honderdvijftig en tweehonderd sectie-inzendingen van leghennen met peritonitis of sepsis. Hier geven we een overzicht van de bacteriën die bij deze hennen werden gekweekt in de afgelopen drie jaar. Niet weergegeven in de tabel zijn incidentele bevindingen zoals *Salmonella* Enteritidis en *S. Pullorum*, die elk twee keer werden gevonden in deze drie jaar.

Een hen met peritonitis (buikvliesontsteking), waarbij goed te zien is dat het vlies rondom de lever is ontstoken (perihepatitis).

Bacterie	Secties leghennen in 2018-2020 met buikvliesontsteking en/of bloedvergiftiging (n=450)
<i>E. coli</i>	84,7%
<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>	6,4%
<i>Pasteurella multocida</i>	5,6%
<i>Gallibacterium anatis</i>	3,1%
<i>Enterococcus</i> spp.	2,2%
<i>Streptococcus</i> spp.	0,9%

De zes meest gekweekte bacteriesoorten bij sectie op leghennen met buikvliesontsteking en/of bloedvergiftiging zijn weergegeven. In 2018 t/m 2020 werd bij 450 inzendingen leghennen buikvliesontsteking en/of bloedvergiftiging vastgesteld en per bacterie is aangegeven in hoeveel procent van deze secties de kiem werd aangetoond (Bron: GD-pathologie)

Meest aangetoonde bacterie

In bijna 85 procent van de gevallen wordt *E. coli* aangetoond. Deze bacterie komt ook voor bij nagenoeg alle gezonde kippen en is een normale darmbewoner. Echter, als de bacterie de kans krijgt, kan ze ziekte veroorzaken. Dit kan gebeuren als de hen een verlaagde afweer heeft of wordt blootgesteld aan heel hoge aantallen bacteriën, zoals in zeer stoffige stallucht.

Vlekziekte en vogelcholera

Erysipelothrix rhusiopathiae (de veroorzaker van vlekziekte) werd in 6,4 procent van de secties op leghennen aangetoond en *Pasteurella multocida* (de veroorzaker van vogelcholera) in 5,6 procent van de secties. Hoewel dit niet veel lijkt, is de klinische impact van deze ziektekiemen vaak groot voor de betreffende koppels, vooral in het geval van vlekziekte. Over de jaren heen is er geen duidelijke trend zichtbaar; de ziektes lijken vrij stabiel voor te komen. Wel is er een seizoenseffect bij vlekziekte, waarbij mogelijk de trek van ongedierte vanuit het veld naar de stallen in sommige jaargetijden een rol kan spelen.